

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

Анотація. Розглянуто теоретичні підходи щодо визначення поняття ефективності й результативності з погляду закордонних та вітчизняних авторів, а також наведено авторське бачення цих понять.

Аннотация. Рассмотрены теоретические подходы относительно понятия экономической эффективности и результативности с точки зрения зарубежных и отечественных авторов, а также приведено авторское видение этих понятий.

Annotation. The theoretical approaches to the concept of economic efficiency and effectiveness in terms of foreign and domestic authors and also shows the author's vision of these concepts was considered.

Ключові слова: ефективність, результативність.

У сучасних умовах ринкової економіки для будь-якого підприємства важливе місце займають показники, які оцінюють його діяльність, до яких відносяться ефективність та результативність. Актуальність даної статті полягає в тому, що сьогодні серед науковців і практиків немає єдиного підходу щодо понять "ефективність" та "результативність". Як показує світова практика та вітчизняний досвід, це питання далеко не вичерпано, як в теоретичному, так і в практичному плані, та дослідження в цьому напрямку зберігають свою актуальність.

Дослідженню поняття ефективності та результативності присвячено праці зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких Е. Дж. Долан, П. Друкер, Д. Хан, М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедуорі, Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С., Перевалов Ю. В., Гімаді І. Е., Добродей В. В. та інші.

Метою даної статті є розмежування понять ефективності та результативності.

В економічній літературі одні автори ототожнюють ці поняття, інші представляють їх у вигляді взаємозалежних величин, забезпечуючи успішне функціонування підприємства.

Таким чином, визначимо, що саме мається на увазі під цими поняттями і порівняємо їх з точки зору різних авторів, які представлені у таблиці.

Таблиця

Визначення понять "ефективність" і "результативність"

Автор	Трактовка поняття	
	ефективність	результативність
Е. Дж. Долан [1]	вибір правильних цілей, на яких зосереджується вся енергія підприємства	досягнення поставлених цілей з найменшими витратами й помилками
П. Друкер [2]	наслідок того, що "правильно створюються потрібні речі"	наслідок того, що "робляться потрібні, правильні речі"
Д. Хан [3]	уміння правильно робити намічене	уміння правильно намітити що робити
М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедуорі [4]	внутрішня ефективність, економічність, що вимірює найкраще використання ресурсів	зовнішня ефективність, що вимірює досягнення цілей підприємства, економічність, що відбиває характеристики взаємин із зовнішнім середовищем
Д. Шеремет, Сайфулін Р. С. [5]	складна категорія, що характеризується результативністю роботи підприємства й рентабельністю його капіталу, ресурсів або продукції	величина, що характеризує ступінь ділової активності підприємства
Перевалов Ю. В., Гімаді І. Е., Добродей В. В. [6]	неоднорідне поняття, яке слід розглядати у двох аспектах: 1) результативність; 2) економічність	ступінь досягнення поставлених основних цілей, що характеризується кількісними показниками, які відбивають мету без урахування економічності їх виконання

Наведені вище визначення різних авторів свідчать про відсутність єдиного підходу до категорії ефективність та результативність, більше того, найчастіше поняття "ефективність" та "результативність" використовуються як синоніми,

На основі аналізу понять різних авторів доцільно надати своє визначення ефективності та результативності. На погляд автора, ефективність – це досягнення позитивних результатів з мінімально можливими витратами. Результативність визначається як здатність досягти поставленої мети або досягнення максимальних результатів незалежно від витрат. На відміну від ефективності, для критеріїв результативності важливо в першу чергу досягнення результату, а не спосіб досягнення результату і відповідно витрата ресурсів, ціна досягнення значення не має.

Таким чином, не слід ототожнювати ці поняття, треба розуміти, що результативність – це наявність певного результату, який не обов'язково повинен бути позитивним. А ефективність, у свою чергу, являє собою отримання позитивного результату.

Напрями подальшого дослідження є визначення показників і критеріїв, які характеризують ефективність та результативність.

Наук. керівн. Чумак Г. М.

Література: 1. Экономикс : англо-русский словарь-справочник ; пер. с англ. / Э. Дж. Долан, Б. И. Доминенко. – М. : Лазурь, 2004. – 544 с. 2. Друкер П. Ф. Управление, нацеленное на результаты / Друкер П. Ф. ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 2002. – 200 с. 3. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга / Хан Д. ; пер. с нем. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 800 с. 4. Мескон М. Х. Основы менеджмента / Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. ; пер. с англ. – М. : Дело, 2002. – 702 с. 4. Шеремет А. Д. Методика финансового анализа / Шеремет А. Д., Сайфулин Р. С. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 176 с. 5. Перевалов Ю. В. Эффективность деятельности приватизированных предприятий и отраслей: методические вопросы анализа / Перевалов Ю. В., Гимади И. Э., Добродей В. В. // Общество и экономика. – 2003. – № 9–10. – С. 23–26.